

TIMBRO

En helt ny värld

MÄNSKLIGA FRAMSTEG I GLOBALISERINGENS TIDEVARV

Jacob Lundberg

TIMBRO • September 2013

Denna rapport är en uppdaterad version av ett bokkapitel som ursprungligen publicerades i Eva Cooper (red, 2011), *Globaliseringens triumf?* (Stockholm: Timbro).

Om författaren

JACOB LUNDBERG är doktorand i nationalekonomi vid Uppsala universitet. Han har en kandidatexamen från Oxford och en masterexamen från Cambridge. Jacob Lundberg är även ledamot av Moderata ungdomsförbundets förbundsstyrelse.

© Författaren och Timbro 2013

Omslagsbild: Marknad i Malawi. Foto: Flickranvändaren Skuarua.
Licensierad under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic.

ISBN: 978-91-7566-961-8

www.timbro.se

info@timbro.se

Innehåll

Globaliseringens triumf · 4

En friare världsekonomi · 5

Stigande inkomster – och de fattiga gynnas mest · 8

En demokratisk våg · 11

Bättre hälsa för kvinnor, barn och alla andra · 14

Mänskligheten allt bättre utbildad · 16

80 procent har tv · 18

De metagoda nyheterna · 19

En helt ny värld · 20

Referenser · 21

Globaliseringens triumf

Maria Vargas flyttade som ung från landsbygden i norra Brasilien till Sacadura Cabral, en fattig förort (favela) till São Paulo. Hon arbetade som hembiträde och i textilindustrin, men skadade sig och tvingades efter makens död att försörja sig och sina sju barn (ett barn dog som fyraåring) genom syarbete i hemmet.¹ Maria är bara ett av fattigdomens många ansikten.

Men fattigdomen minskar och världen blir gradvis en bättre plats att leva på: hälsan förbättras, fler går i skola och demokratin gör framsteg. Detta faktum tycks ha undgått många. En viktig orsak till den positiva utvecklingen är att förra seklets sista decennier präglades av en rörelse i riktning mot globalisering och liberalisering på nästan alla håll i världen.

En friare världsekonomi

Världshandeln har blivit betydligt friare med tiden – mediantullen i världen minskade från 26 till 9 procent av den importerade varans värde mellan 1980 och 2007.² I dag är 80 procent av utvecklingsländernas export till industriländer tullbefriad, en uppgång från 54 procent 1998.³

De statliga ingreppen i jordbrukssektorn har minskat. Tydligast är detta i Kina, där jordbruksproduktionen har ökat kraftigt sedan det tidigare kollektiviserade jordbruket fått större frihet. I andra utvecklingsländer har staten historiskt haft monopol på inköp av jordbruksprodukter eller reglerat matpriserna, oftast som ett sätt att hålla ned priserna och därmed gynna politiskt mäktiga stadsbor på bekostnad av bönderna. Men åren kring 1990 genomfördes genomgripande marknadsreformer i många länder och monopolen försvann.⁴ Också i de rikare länderna har jordbrukets regleringsbörda minskat och subventionerna har minskat som andel av böndernas inkomster, även om det finns mycket kvar att göra på det området.⁵

På det makroekonomiska området har situationen förbättrats betydligt. Sedan 1980 har inflationen i världen minskat från 14 till 4 procent i snitt. Destruktiva manipulationer av växelkurser, ofta i syfte att gynna eliten på bekostnad av bönderna, förekom 2007 i stor skala i endast tre länder, jämfört med femtio länder 1980. Under samma tid minskade antalet länder med en högsta marginalsatt på över 50 procent från 62 till 9.⁶ Statens direkta inblandning i ekonomin har också minskat, liksom byråkrati och krångel. Världsbanken har dokumenterat 1 835 privatiseringar mellan 2000 och 2008 till ett totalt värde av 453 miljarder dollar.⁷ Banken har också identifierat 1 940 reformer av företagsklimatet sedan 2005. Två tredjedelar av dessa gjorde det enklare att driva företag.⁸

Alla de mått på en välfungerande marknadsekonomi som har nämnts går att sammanfatta i ett index som benämns ekonomisk frihet. Ett nätverk av tankesmedjor – däribland svenska Timbro – betygsätter varje år den ekonomiska friheten i världens länder. Som figur 1 visar har den genomsnittliga ekonomiska friheten ökat med en och en halv poäng på en tiogradig skala sedan 1980. 97 av de 102 länder som det finns uppgifter för har ökat sin ekonomiska frihet sedan 1980 medan endast Burma, Venezuela, Zimbabwe, Hongkong och USA minskat sin ekonomiska frihet. (De två sistnämnda har bara minskat marginellt och från en hög nivå.)

2. Gwartney & Lawson (2009).

3. FN (2012), sid 60.

4. Giuliano & Scalise (2009); Swinnen et al (2010).

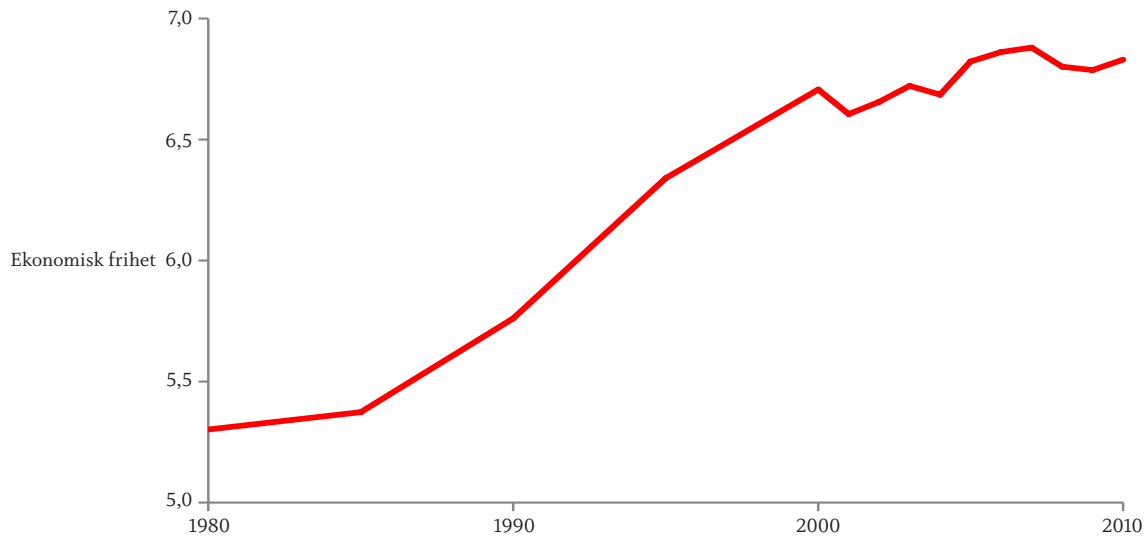
5. Primdahl & Swaffield (2010), sid 162; *The Economist* (2010).

6. Gwartney & Lawson (2009).

7. Världsbanken (2010).

8. Världsbanken (2012).

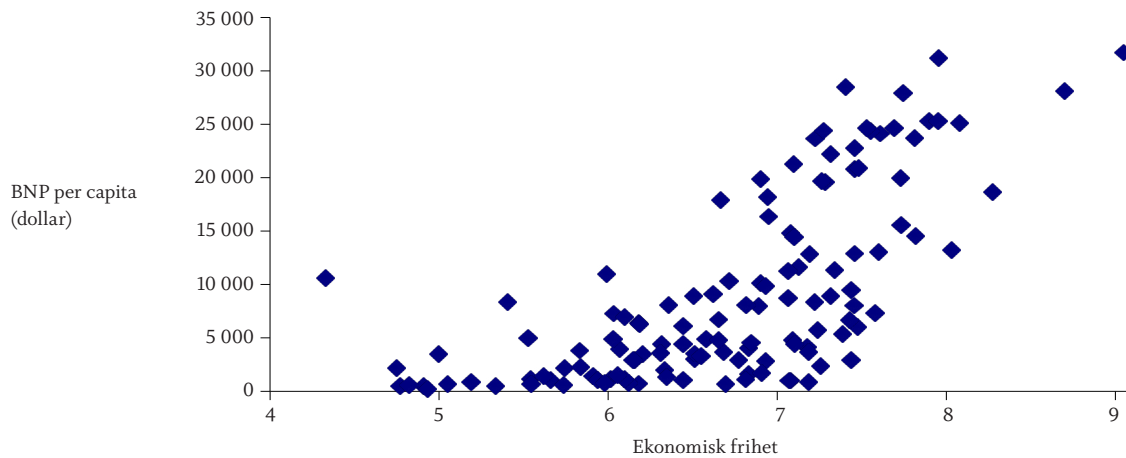
Figur 1. Befolkningsvägd ekonomisk frihet i världen på en tiogradig skala.

Källa: Egna beräkningar utifrån Gwartney & Lawson (2012).

Nationalekonomisk teori säger oss att mer ekonomisk frihet borde ge en bättre ekonomisk utveckling. Frihandel ger länder möjlighet att koncentrera sig på att tillverka sådant de är bra på, lägre skatter ger människor större incitament att arbeta och investera och privata företag med vinstintresse har större anledning att effektivisera än statliga bolag. Mycket riktigt är det den bilden som framkommer när man jämför BNP per capita och ekonomisk frihet i världens länder, se *figur 2*. Nästan hälften av variationen i inkomst mellan länder förklaras av ekonomisk frihet och sambandet är statistiskt signifikant. Erfarenheterna från snarlika länder som provat olika ekonomiska system – som Sydkorea/Nordkorea, Dominikanska republiken/Kuba och Finland/Estland – tyder också på att ekonomisk frihet ger välstånd.⁹

Figur 2. Ekonomisk frihet och inkomst i världens länder.

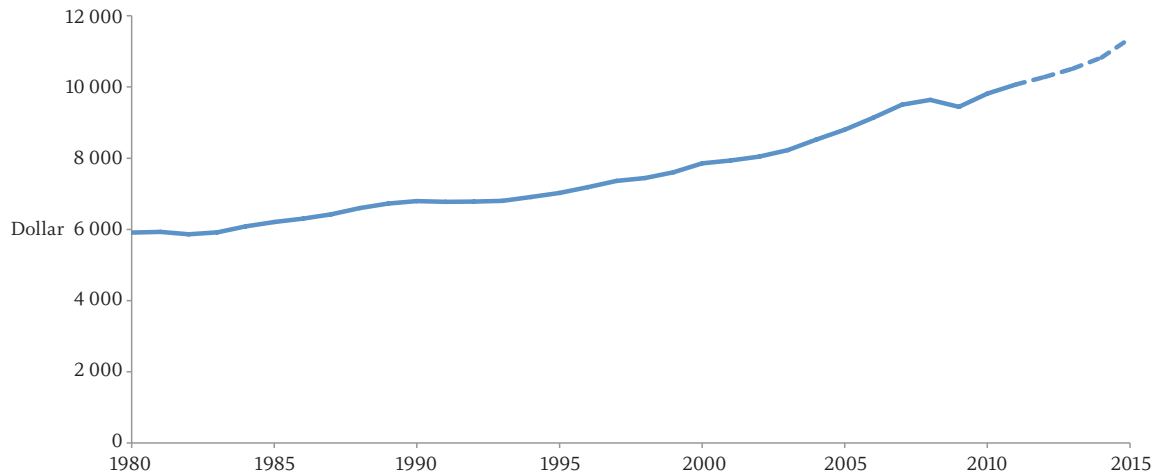
Källa: Gwartney et al (2010); Maddison (2010).

Figur 2 bevisar dock inte ett orsaksförhållande mellan ekonomisk frihet och ekonomisk tillväxt. För att påvisa ett sådant samband måste mer avancerade statistiska metoder användas som även undersöker de historiska data över ekonomisk frihet som finns tillgängliga. Det finns en hel vetenskaplig litteratur som gör just detta, och bilden som framträder är tydlig: ekonomisk frihet är bra för tillväxten. Det verkar inte troligt att orsakssambandet är omvänt – att tillväxt orsakar större ekonomisk frihet – eftersom höjningen av ekonomisk frihet kommer före i tid.¹⁰

10. Berggren (2003); Doucouliagos & Ulubasoglu (2006); Justesen (2008).

Stigande inkomster – och de fattiga gynnas mest

Figur 3. Världens BNP per capita med prognos.

Källa: Världsbanken (2013a); IMF (2013).

Figur 3 indikerar att ökningen i ekonomisk frihet har påverkat den ekonomiska tillväxten, som varit särskilt hög sedan millennieskiftet. Den enda period som kan jämföra sig med 2000-talet – finanskrisen inkluderad – är efterkrigsboomen på 1960-talet. Men då var tillväxten hög främst genom att de rika länderna blev rikare och drog ifrån många fattiga länder. Den här gången är det de fattiga länderna som växer mest. Asien och Afrika växte snabbare på 2000-talet än på 1960-talet. För Europa och Amerika är det tvärtom.

Men det konventionella sättet att beräkna BNP-tillväxt ger kanske inte en rättvisande bild av den ekonomiska utvecklingen för merparten av jordens invånare eftersom de rika länderna väger tungt när snitttillväxten räknas ut.¹¹ Om man använder ländernas befolkning i stället för BNP som vikter framträder en annan bild av genomsnittstillväxten i inkomst. Den årliga tillväxten höll sig mellan 2,4 och 3 procent varje decennium under 1900-talets andra halva. Men under 2000-talet var tillväxten över 4 procent. Vi kan därmed konstatera att aldrig förr har så många människor upplevt så snabb ekonomisk utveckling som under 2000-talets första decennium.¹²

Denna utveckling får konsekvenser för inkomstjämligheten mellan människor. Det finns många olika sätt att beräkna ojämlik-

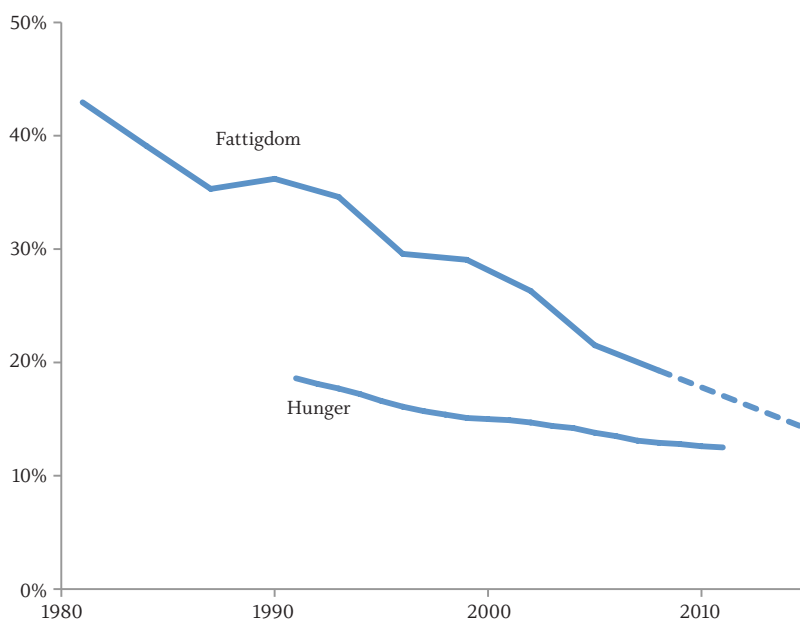
11. Collier (2007).

12. Egna beräkningar utifrån Maddison (2010).

het, men en majoritet av studierna på området drar slutsatsen att ginikoefficienten i världen – det vanligaste måttet på ojämlikhet – minskade under 1990-talet och troligtvis också under 1980-talet. Ojämlikheten inom länder har ökat medan ojämlikheten mellan länder har minskat. Och de stora inkomstskillnaderna i världen är mellan rika och fattiga länder, så totalt sett har ojämlikheten minskat.¹³

Det i särklass bästa sättet att minska fattigdomen är ekonomisk tillväxt. I de länder där inkomsterna växer mest ökar de fattigas inkomster mest.¹⁴ Den starka tillväxten har medfört att 650 miljoner människor lyfts ur extrem fattigdom – när konsumtionen understiger en dollar om dagen, justerat för inflation – de senaste tre decennierna. Som andel av världens befolkning är det en minskning från 43 till 19 procent mellan 1981 och 2008. Världsbanken spår att fattigdomen kommer att fortsätta falla till 14 procent 2015.

Figur 4. Extrem fattigdom (med prognos) och hunger i världen.

Källa: Chen & Ravallion (2010) och uppdateringar; FAO (2012).

Högre inkomster gör att människor kan köpa mer och bättre mat: kaloriintaget ökade från 2 200 per person i snitt på 1960-talet till 2 800 år 2009. Andelen människor som får så få kalorier att de klassas som undernärda har minskat med en tredjedel sedan 1990 (se figur 4).

13. Anand & Segal (2008).

14. Dollar & Kraay (2002); Adams (2004).

Människor äter 47 procent mer frukt och 69 procent mer grönsaker än för tjugo år sedan. Proteinintaget har också ökat, med 10 gram per person och dag sedan 1980-talet. En bidragande orsak till denna utveckling är att tillgången på kött ökat med en tredjedel och tillgången på fisk ökat med en fjärdedel under samma period.¹⁵ Förbättrad kost är en viktig förklaring till Flynneffekten – den kraftiga ökningen av genomsnittspoängen i intelligenstester med tiden.¹⁶

15. Enligt produktionsstatistik från FAO (2013).

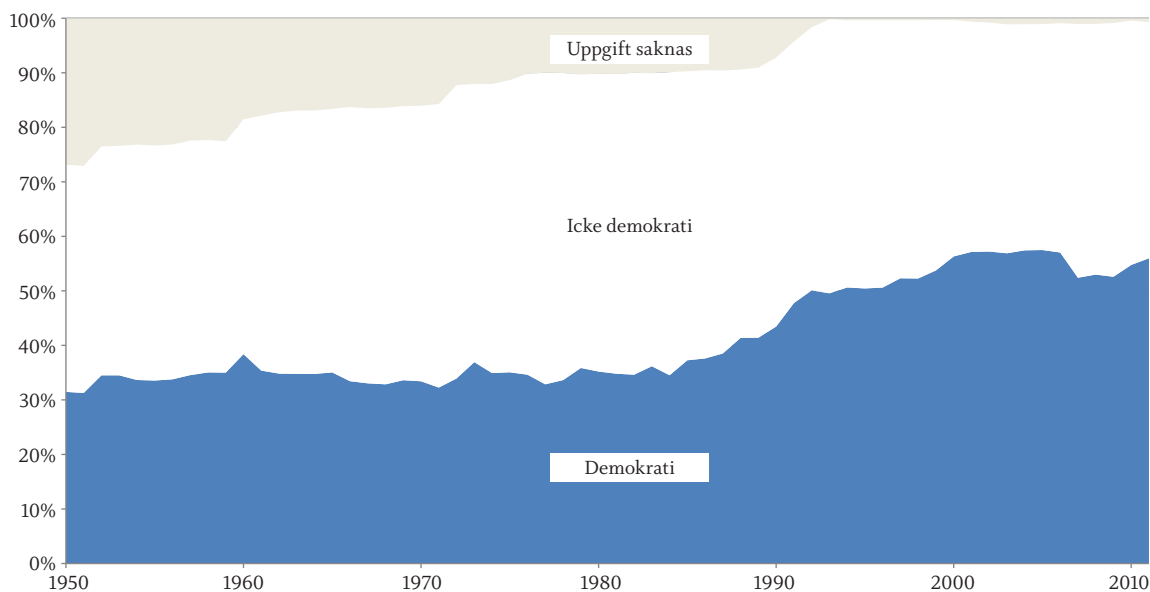
16. Colom et al (2005).

En demokratisk våg

Ekonomisk tillväxt har positiva effekter också på den politiska arenan; det finns en tydlig koppling mellan ekonomisk utveckling och demokrati. Diktaturer är mer sannolika att demokratiseras ju rikare de är och demokratier är mindre sannolika att kollapsa ju rikare de är.¹⁷ Det finns dock ett undantag: om nationalinkomsten stiger tack vare olja blir landet mindre demokratiskt, inte mer. Oljeförbannelsen, som detta fenomen kallas, beror troligen på att oljepengarna koncentrerar makt till staten och ger makthavarna möjlighet att köpa lydnad.¹⁸

Forskare har dokumenterat att länder som är rikare än en viss inkomstnivå är närmast garanterade att vara demokratier.¹⁹ En snabb titt på välståndsligan bekräftar detta. Av de 52 länder²⁰ som har en BNP per person på mer än 17 000 dollar är 43 demokratier. Åtta av de nio icke-demokratierna är stora oljeexportörer. Det enda land som varken är en demokrati eller en oljeexportör är Singapore. Kina lär passera 17 000 dollar mot slutet av 2010-talet; då visar det sig om mönstret håller även i detta viktiga fall.

Figur 5. Andel av världens befolkning som bor i demokratier (definierat som 6 eller mer på Polityskalan), icke-demokratier och länder utan uppgift.

Källa: Egna beräkningar utifrån CIDCM (2012).

17. Boix & Stokes (2003).

18. Ross (2001); Asleksen (2010).

19. Gilley (2008).

20. IMF (2013), data för 2011.

Med tanke på att världen blivit betydligt rikare är det inte förvånande att demokratin når allt fler länder. Figur 5 visar att en demokratiseringsvåg startade på 1980-talet. Mer än hälften av världens befolkning bor nu i demokratier. Några av de länder som varit en del av denna demokratiseringsvåg visas i tabell 1.

Tabell 1. Några länder som demokratiserats de senaste 30 åren.

Argentina	1983
Brasilien	1985
Sydkorea	1987
Filippinerna	1987
Polen	1989
Chile	1990
Bangladesh	1991
Zambia	1991
Taiwan	1992
Sydafrika	1994
Mexiko	1994
Indonesien	1998
Serbien	2000
Peru	2001
Afghanistan	2004
Ukraina	2004
Georgien	2004
Libanon	2005
Liberia	2005
Tunisien	2011
Libyen	2012

Källa: CIDCM (2012) m m.

Även vad gäller mänskliga rättigheter sker framsteg. Under 2012 genomförde 21 länder avrättningar; under 1990-talet genomförde varje år mer än 30 länder avrättningar.²¹ Samtidigt får homosexuella allt större rättigheter. Sedan Nederländerna som första land införde homoäktenskap 2001 har 12 andra länder följt efter.

Det ökade antalet demokratier är välkommet i sig, men kan få positiva följder även på andra områden. Det finns inte något odiskutabelt exempel på att två demokratier krigat mot varandra. De eventuella undantag som finns till denna empiriska regel är marginalfall där det är tveksamt om de inblandade var demokratier eller om konflikten i fråga var ett krig.²² Demokratiska regimer mördar

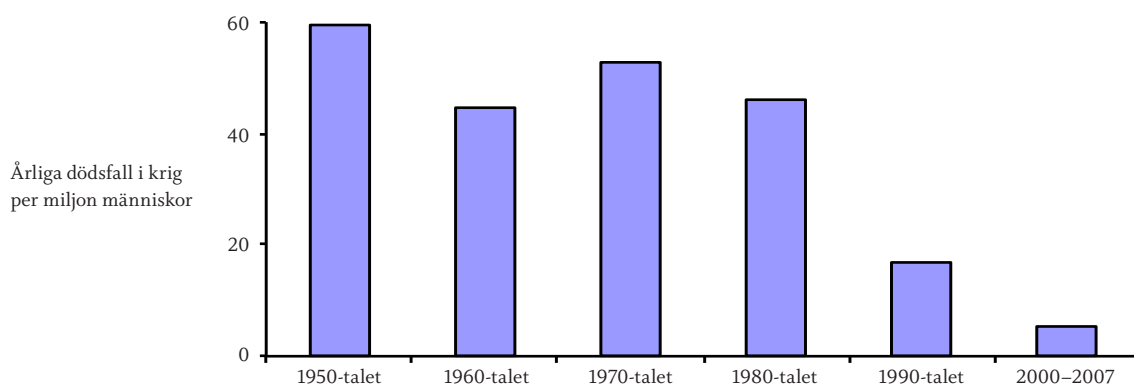
21. Amnesty (2013).

22. Russett (1993); Ray (1998); Wayman (2002).

inte heller sina egna befolkningar.²³ Att demokratier inte krigar mot varandra kan bero på att de styrande hålls ansvariga av allmänheten för kostsamma krig, att stater som respekterar sina egna invånares rättigheter också respekterar utlänningars rättigheter eller att demokratier anser att andra demokratier är legitima.²⁴

Den demokratiska utvecklingen är sannolikt en viktig förklaring till att världen blivit betydligt fredligare de senaste decennierna. Mellan 2002 och 2007 beräknas dödstalet i krig ha legat kring 3 per miljon människor – en minskning med 95 procent jämfört med kalla krigets genomsnitt. Om man ska tro Harvardpsykologen Steven Pinker är detta en fortsättning på en trend av minskat våld som sträcker sig över millennier.²⁵

Figur 6. Döda i krig per miljon människor per år (försiktig uppskattning).

Källa: HSRP (2010).

23. Rummel (2009).

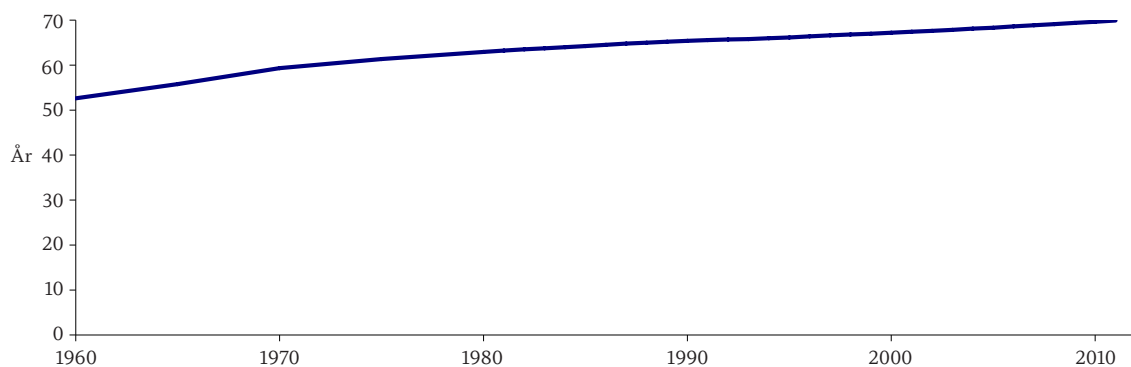
24. Doyle (2005).

25. Pinker (2011).

Bättre hälsa för kvinnor, barn och alla andra

Kvinnors situation har på många sätt förbättrats dramatiskt de senaste årtiondena. Andelen som gifter sig omyndiga har minskat i de flesta länder, liksom andelen som könsstympas. Även kvinnornas egen acceptans för mäns våld mot sina fruar har minskat.²⁶ Kvinnorna arbetar också utanför hemmet i allt större utsträckning.²⁷ Allt fler kvinnor får hjälp av utbildad personal när de föder och mödradödligheten har minskat med över en tredjedel sedan 1990. Barnadödligheten uppvisar ett liknande mönster: sedan 1970 har den halverats i Afrika, minskat med två tredjedelar i Indien och med sju åttondelar i Kina. Globalt har minskningen varit 63 procent.

Figur 7. Medellivslängd i världen.

Källa: Världsbanken (2013a).

Den långvariga trenden av ökande medellivslängd fortsätter. En människa kan i dag förvänta sig att leva i 70 år i snitt. Även i Afrika söder om Sahara slår medellivslängden rekord varje år; den har ökat med fem år sedan 1990, trots att enskilda länder drabbats hårt av aidsepidemin. De största ökningarna har ägt rum i Asien: Indonesien har höjt sin medellivslängd från 45 till 69 år sedan 1960 och Vietnam har höjt från 56 till 75 år sedan 1980.²⁸

Ökade chanser för överlevnad gör att människor vågar skaffa färre barn, eftersom man kan vara ganska säker på att barnen kommer att överleva till vuxenlivet och försörja sina föräldrar på ålderns höst. Utanför Afrika söder om Sahara är det normalt nu att skaffa ett, två eller tre barn, med några få undantag. De krympande barna-

26. Unicef (2011).

27. FN (2010), sid 22.

28. Världsbanken (2013a).

skarorna gör att världens procentuella befolkningstillväxt fortsätter att minska, vilket den har gjort i femtio år nu. FN förutspår att världens befolkning kommer att öka i en allt lägre takt under detta århundrade för att till slut stabiliseras kring elva miljarder mot slutet av århundradet. En tråkig utveckling för oss som gillar människor, men en god utveckling för de barn som växer upp i små familjer där föräldrarna kan investera mer i varje barn.²⁹

En viktig orsak till den sjunkande barnadödligheten är framsteg i kampen mot malaria, som främst drabbar barn i Afrika. Andelen afrikanska hushåll som äger ett insektsmedelbehandlat myggnät beräknas ha ökat från 3 till 42 procent på tio år. Samtidigt har antalet dödsfall i malaria minskat med en femtedel.³⁰ Även kampen mot aids, den andra stora sjukdomen i Afrika, går framåt. Antalet nya aidsinfektioner minskar sedan mitten av 1990-talet. Sedan 2006 minskar också antalet dödsfall – fram till 2008 var minskningen 10 procent.³¹

Världen blir dessutom en säkrare plats. Under åren 2000–2010 inträffade årligen 17 dokumenterade dödsfall per miljon människor i katastrofer som torka, epidemier, översvämningar och jordbävningar. Det är lägre än något decennium under 1900-talet, trots jordbävningarna i Indiska oceanen 2004 och Haiti 2010. Under första halvan av 1900-talet var dödstalet 305 per miljon och år och under andra halvan 38 per miljon.³²

29. FN (2013).

30. WHO (2010), sid 20 och 61.

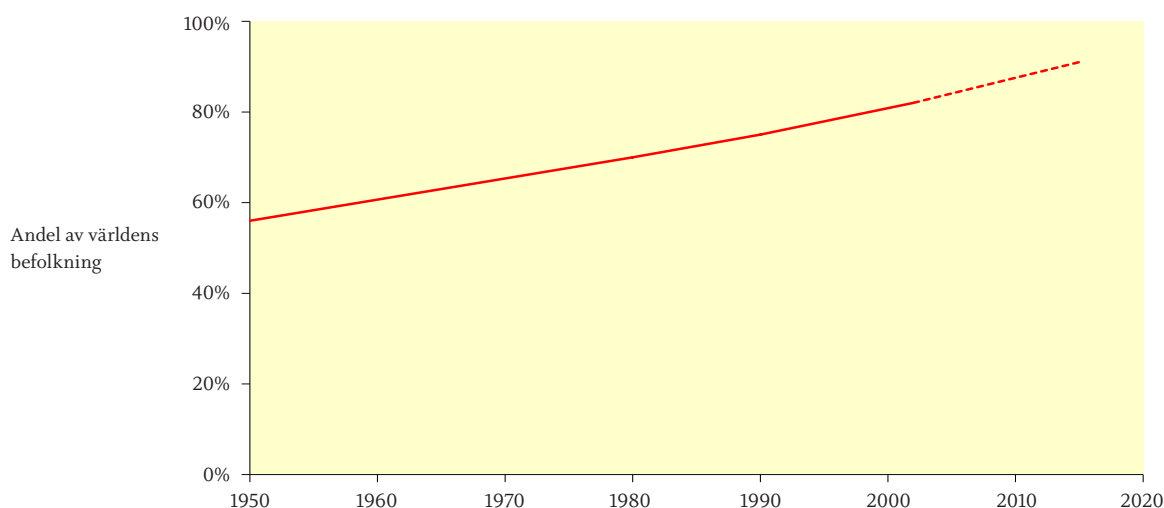
31. FN (2010), sid 40.

32. CRED (2011).

Mänskligheten allt bättre utbildad

Läskunnigheten i världen har ökat under lång tid (se figur 8). Och ökningen kommer att fortsätta: i hela världen utom Afrika söder om Sahara går minst nio av tio barn i grundskola. I Afrika söder om Sahara är andelen bara 76 procent, vilket fortfarande är en dubblering jämfört med 1970-talet.³³ Elever i låg- och medelinkomstländer utbildas nu i 11 år i snitt (upp från 8 år 1990) och elever i höginkomstländer i 16 år (upp från 14 år 1990).³⁴ Parallellt med det ökande skoldeltagandet minskar barnarbetet. Det beräknas ha halverats under 1900-talets andra hälft. Denna utveckling fortsätter in på 2000-talet: mellan 2000 och 2008 minskade andelen barn i åldern 5–14 år som arbetar, från 16 till 13 procent.³⁵

Figur 8. Läskunnighet i världen med prognos.

Källa: Unesco (2008).

Städernas snabba tillväxt bidrar till de sociala framstegen. I alla världens regioner finns det färre hungriga barn i städerna än på landsbygden. Andelen barn som inte går i skola är dubbelt så stor på landsbygden som i städerna. Skillnaden mellan flickor och pojkar är också mindre i städerna.³⁶ Därför är det positivt att andelen som bor i städer ökat från en tredjedel till hälften sedan 1960-talet. Särskilt hoppfullt är det att urbaniseringen i Afrika fortsätter i hög takt.³⁷

33. Världsbanken (2013a).

34. Världsbanken (2013b).

35. Basu (1999), sid 1087; ILO (2010), sid 8.

36. FN (2010), sid 14.

37. Världsbanken (2013a).

Allt färre stadsbor bor i slummen. Av utvecklingsländernas stadsbor klassas i dag en tredjedel som sluminvånare, vilket är en nedgång från 46 procent för tjugo år sedan.³⁸

Urbaniseringen är en bidragande faktor till att människor får bättre tillgång till vatten. Sedan 1990 har andelen med tillgång till rent vatten ökat från 77 till 88 procent. Två tredjedelar av ökningen bestod i att människor fick rinnande vatten, medan resterande bestod i skyddade brunnar och andra förbättrade vattenkällor. Drygt hälften av jordens befolkning har nu rinnande vatten. Andelen som har tillgång till toaletter som förhindrar mänsklig kontakt med smittspridande avföring har samtidigt ökat från 47 till 63 procent.³⁹

38. FN (2010), sid 64. En liten del av minskningen beror på en definitionsändring.

39. Världsbanken (2013a); WHO (2006).

80 procent har tv

Sedan 1970 har andelen människor med elektricitet i hemmet ökat från 49 till 79 procent.⁴⁰ Numera har också fyra av fem hushåll en tv, en uppgång från tre av fyra 2003.⁴¹ Det beräknas finnas 96 mobilabonnemang per hundra människor. Fyra av tio människor använder i dag internet – en dubblering på fem år. Redan nu bor en majoritet av internetanvändarna i u-länder och det är där den stora tillväxten kommer att ske.⁴² Utvecklingen drivs av privatiseringar och ökad konkurrens. 126 länder har privatiserat sina nationella telebolag. På tio år har andelen länder med konkurrensutsatt marknad för IT-tjänster ökat från en tredjedel till två tredjedelar.⁴³

Allt fler människor har tillgång till bil, något som bland annat ökar möjligheterna till pendling och rekreation. 1990 fanns det åtta bilar per hundra människor. Den siffran ökade till tio 2005. Det beräknas finnas lite över en miljard bilar 2020, eller fjorton per hundra invånare.⁴⁴

Denna utveckling kommer naturligtvis att ha stor miljöpåverkan, men man bör notera att under 1900-talet steg koldioxidhalten i atmosfären från 300 till 370 ppm, jorden blev 0,6 grader varmare och havsnivån höjdes med två decimeter. Detta samtidigt som världen blev en bättre plats att leva på ur i stort sett alla aspekter. Om man inte hade använt fossila bränslen hade utvecklingen inte varit lika snabb. Kostnaderna för den globala uppvärmningen måste därför vägas mot kostnaderna för att minska utsläppen. Att endast peka på miljöfaktorer är inte ett giltigt argument mot tesen att världens tillstånd förbättras kraftigt med tiden.

Vissa miljöindikatorer försämrats i ett lands inledande industrialiseringsskede men förbättras när landet blir ännu rikare. Under de senaste åren har utsläppen av metan och svaveldioxid samt koldioxid och kväveoxider per capita minskat i de rika länderna i OECD. Vi kan därför förvänta oss att miljön börjar förbättras även i utvecklingsländerna när de har blivit så rika att de börjar värdera en god miljö.

Det finns också områden där miljön redan nu förbättras på global nivå – luftkvalitet till exempel. Mängden partiklar i luften i världens städer minskade med 48 procent mellan 1990 och 2010. Minskningen var störst i Afrika.⁴⁵ Tack vare internationella överenskommelser har också koncentrationen av CFC-11 (en variant av ozonförstörande freoner) i atmosfären minskat med 7 procent sedan 1994, då den var som högst.⁴⁶

40. IEA (2002, 2010).

41. ITU (2011a).

42. ITU (2013).

43. ITU (2011b).

44. Chamon et al (2008).

45. Världsbanken (2013a).

46. WRI (2007).

De metagoda nyheterna

En annan positiv utveckling är att allt fler verkar känna till den positiva utvecklingen i världen.⁴⁷ Intresset för globala utvecklingsfrågor har ökat och de flesta inser att marknadsekonomi och tillväxt är enda sättet att uppnå hållbar utveckling.⁴⁸ I ett experiment visade forskare att individer som har mer kontakt med utlandet eller som bor i mer globaliserade länder bryr sig mer om människor i andra länder när en pott resurser skulle fördelas. Kanske förklarar det att de rika ländernas totala icke-statliga bistånd till fattiga länder mer än dubblerades mellan 2002 och 2009.⁴⁹

In- och utvandringen har också ökat, särskilt med rika länder som destination. Detta är delvis ett resultat av en mer liberal politik – exempelvis har inflyttningen till USA ökat kraftigt sedan invandringsreformen 1965. Utvandring av arbetskraft ger ofta stora inkomster när gästarbetare sänder pengar till familjemedlemmar i hemlandet. Migranter världen över skickade hem mer än 400 miljarder dollar 2009. Som andel av världens BNP är det en fördubbling jämfört med nivån under 1980- och 1990-talen.⁵⁰

47. Se Norberg (2007); Bolling (2008); Angelöw (2009).

48. Detta har vi i hög grad Norberg (2004) att tacka för.

49. Buchan et al (2009); OECD (2011).

50. IOM (2010).

En helt ny värld

De senaste decennierna har den typiska människans livsupplevelse förändrats fullständigt. Från att ha varit en isolerad, utbildad bonde i ett odemokratiskt land, lever den genomsnittliga individen i dag i en stad och arbetar i servicesektorn. Hon har en tv och en mobiltelefon och deltar i demokratiska val.

Maria Vargas, som vi mötte i början, har märkt av de flesta av de senaste decenniernas framsteg. Brasiliens favelas har fått rinnande vatten och elektricitet och nästan alla har tv. Alla Marias söner går i skola med universitetet som mål. De arbetar vid sidan av studierna och har köpt varsin bil. Till skillnad från Maria har hennes barn också fått förmånen att växa upp i en demokrati. Marias berättelse är på många sätt typisk. Hon är en av miljarder föräldrar som vet att hennes barn kommer att få ett bättre liv än hon.

Referenser

- Adams, Richard H (2004), Economic growth, inequality and poverty : estimating the growth elasticity of poverty. *World Development*, 32(12).
- Amnesty (2013), Death sentences and executions in 2012. Hämtad 2013-06-06, <<http://www.amnesty.org/en/library/info/ACT50/001/2013/en>>.
- Anand, Sudhir & Segal, Paul (2008), What do we know about global income inequality?. *Journal of Economic Literature*, 46(1).
- Angelöw, Bosse (2009), *Glädjerapporten : goda nyheter om vår värld*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Asleksen, Silje (2010), Oil and democracy : more than a cross-country correlation?. *Journal of Peace Research*, 47(4).
- Basu, Kaushik (1999), Child labour : cause, consequences and cure with remarks on international labour standards. *Journal of Economic Literature*, 37(3).
- Berggren, Niclas (2003), Ekonomisk frihet, tillväxt och jämlikhet. *Ekonomisk debatt*, 31(3).
- Boix, Carles & Stokes, Susan C (2003), Endogenous democratization. *World Politics*, 55(4).
- Bolling, Anders (2008), *Apokalypsens gosiga mörker*. Stockholm: Albert Bonniers förlag.
- Buchan, Nancy R, Grimalda, Gianluca, Wilson, Rick, Brewer, Marilyn, Fatas, Enrique & Foddy, Margaret (2009), Globalization and human cooperation. *PNAS*, 106(11).
- Chamon, Marcos, Mauro, Paolo & Okawa, Yohei (2008), Mass car ownership in the emerging market giants. *Economic Policy*, 23(54).
- Chen, Shaohua & Ravallion, Martin (2010), The developing world is poorer than we thought, but no less successful in the fight against poverty. *Quarterly Journal of Economics*. 125(4).
- CIDCM (2012), Polity IV. University of Maryland, hämtad 2013-06-06, <<http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm>>.
- Collier, Paul (2007), *The bottom billion : why the poorest countries are failing and what can be done about it*. Oxford: Oxford University Press.
- Colom, Roberto, Lluís-Font, Josep M & Andres-Pueyo, Antonio (2005), The generational intelligence gains are caused by decreasing variance in the lower half of the distribution. *Intelligence*, 33(1).
- CRED (2011), EM-DAT : the OFDA/CRED International Disaster Database. Université Catholique de Louvain, hämtad 2011-04-09, <<http://www.emdat.be>>.
- Dollar, David & Kraay, Aart (2002), Growth is good for the poor. *Journal of Economic Growth*, 7(3).
- Doucouliagos, Chris & Ulubasoglu, Mehmet Ali (2006), Economic freedom and economic growth : does specification make a difference?. *European Journal of Political Economy*, 22(1).
- Doyle, Michael W (2005), Three pillars of the liberal peace. *American Political Science Review*, 99(3).
- The Economist* (2010), Ploughing on, närtartikel 1 juli, hämtad 2011-04-09, <<http://www.economist.com/node/16507149>>.
- FAO (2012), *The state of food insecurity in the world 2012*. Rome: WFP/FAO.
- FAO (2013), FAOSTAT. Hämtad 2013-06-06, <<http://faostat.fao.org>>.
- FN (2010), *The Millennium Development Goals Report 2010*. New York: Förenta Nationerna.
- FN (2012), *The Millennium Development Goals Report 2012*. New York: Förenta Nationerna.
- FN (2013), World population prospects : the 2012 revision. Population Division of the Department of Economic and Social Affairs of the United Nations Secretariat, hämtad 2013-08-29, <<http://esa.un.org/unpd/wpp>>.

- Gilley, Bruce (2008), Legitimacy and institutional change : the case of China. *Comparative Political Studies*, 41.
- Giuliano, Paola & Scalise, Diego (2009), The political economy of agricultural market reforms in developing countries. *B.E. Journal of Economic Analysis & Policy*, 9(1).
- Gwartney, James & Lawson, Robert (2009), *Economic freedom of the world : 2009 annual report*. Vancouver, BC: Economic Freedom Network, <http://www.freetheworld.com/2009/reports/world/EFW2009_BOOK.pdf>.
- Gwartney, James, Hall, Joshua & Lawson, Robert (2010), *Economic freedom of the world : 2010 annual report*. Vancouver, BC: Fraser Institute, <http://www.freetheworld.com/2010/reports/world/EFW2010_BOOK.pdf>.
- Gwartney, James, Hall, Joshua & Lawson, Robert (2012), *Economic freedom of the world : 2012 annual report*. Vancouver, BC: Fraser Institute.
- HSRP (2010), *Human security report 2009/2010 : the causes of peace and the shrinking costs of war*. Vancouver, BC: Human Security Report Project.
- IEA (2002), *World energy outlook 2002*. Paris: OECD/IEA.
- IEA (2010), *World energy outlook 2010*. Paris: OECD/IEA.
- ILO (2010), *Accelerating action against child labour : Global report under the follow-up to the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work*. Genève: International Labour Organization.
- IMF (2013), *World economic outlook*, april 2013. Washington, DC: Internationella Valutafonden.
- IOM (2010), *World migration report 2010*. Genève: International Organization for Migration, <http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR_2010_ENGLISH.pdf>.
- ITU (2011a), Market information and statistics (STAT). Hämtad 2011-04-09, <<http://www.itu.int/ITU-D/ict/statistics/index.html>>.
- ITU (2011b), Increased competition has helped bring ICT access to billions. *ITU Statshot* (5), hämtad 2011-04-09, <<http://www.itu.int/net/pressoffice/stats/2011/01/index.aspx>>.
- ITU (2013), Key ICT indicators. Hämtad 2013-06-06, <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/statistics/2012/ITU_Key_2006-2013_ICT_data.xls>.
- Justesen, Mogens K (2008), *The effect of economic freedom on growth revisited : new evidence on causality from a panel of countries 1970–1999*. *European Journal of Political Economy*, 24(3).
- Maddison, Angus (2010), *Historical statistics of the world economy : 1–2008 AD*. Hämtad 2011-04-09, <http://www.ggdc.net/MADDISON/Historical_Statistics/horizontal-file_02-2010.xls>.
- Melo, Marcus (2002), Gains and losses in the favelas, i: Narayan, Deepa & Petesch, Patti, *Voices of the poor : from many lands*. Washington, DC: Världsbanken/Oxford University Press.
- Norberg, Johan (2004), *Till världskapitalismens försvar*. 3 uppl. Stockholm: Timbro.
- Norberg, Johan (2007), *Världens välfärd : fyra decennier som förändrade planeten*. Underlagsrapport 1 till Globaliseringsrådet. Stockholm: Regeringskansliet.
- OECD (2011), Development aid : grants by private voluntary agencies. *Development : Key Tables from OECD*, (3).
- Paldam, Martin & Gundlach, Erich (2008), Two views on institutions and development : the grand transition vs the primacy of institutions. *Kyklos*, 61(1).
- Pinker, Steven (2011), *The better angels of our nature*. New York: Viking Books.
- Primdahl, Jorgen & Swaffield, Simon (2010), *Globalisation and agricultural landscapes : change patterns and policy trends in developed countries*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ray, James Lee (1998), Does democracy cause peace?. *Annual Review of Political Science*, 1(1).
- Ross, Michael L (2001), Does oil hinder democracy?. *World Politics*, 53(3).

Rummel, Rudolph J (2009), What is the democratic peace and why pursue it?, i: Graeff, Peter & Mehlkop, Guido, *Capitalism, democracy and the prevention of war and poverty*. Abingdon: Routledge.

Russett, Bruce (1993), *Grasping the democratic peace : principles for a post-cold war world*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Swinnen, Johan FM, Vandeplas, Anneleen & Maertens, Miet (2010), Liberalization, endogenous institutions, and growth : a comparative analysis of agricultural reforms in Africa, Asia, and Europe. *World Bank Economic Review*, 24(3).

Unesco (2008), *International literacy statistics : a review of concepts, methodology and current data*. Montréal: UNESCO Institute for Statistics, <<http://www.uis.unesco.org/template/pdf/Literacy/LiteracyReport2008.pdf>>.

Unicef (2011), Childinfo : monitoring the situation of children and women, hämtad 2011-04-09, <<http://www.childinfo.org>>.

Wayman, Frank W (2002), Incidence of militarized disputes between liberal states, 1816–1992. Paper presenterat vid konferensen för International Studies Association, New Orleans, 23–27 mars.

WHO (2006), *Meeting the MDG drinking water and sanitation target : the urban and rural challenge of the decade*. Genève: WHO/Unicef, <http://www.who.int/water_sanitation_health/monitoring/jmpfinal.pdf>.

WHO (2010), *World malaria report 2010*. Genève: WHO Press, <http://www.who.int/malaria/world_malaria_report_2010/worldmalariareport2010.pdf>.

WRI (2007), Earthtrends : environmental information, hämtad 2011-04-09, <<http://earthtrends.wri.org>>.

Världsbanken (2010), Privatization database, hämtad 2011-04-09, <<http://rru.worldbank.org/Privatization>>.

Världsbanken (2012), *Doing business 2013 : smarter regulations for small and medium-size enterprises*. Washington, DC: World Bank/International Finance Corporation.

Världsbanken (2013a), World development indicators, hämtad 2013-06-06, <<http://data.worldbank.org>>.

Världsbanken (2013b), Education statistics, hämtad 2013-06-06, <<http://databank.worldbank.org>>.